

novalis college

Schoolgids

Informatie

Adres

Novalis College
Sterrenlaan 16
5631 KA Eindhoven
www.novalis.nl

Correspondentieadres

Novalis College
Postbus 1073
5602 BB Eindhoven
post@novalis.nl

Bereikbaarheid

De school is maandag t/m
vrijdag telefonisch bereik-
baar van 8:00 tot 16:00 uur.
T 040-2969310
F 040-2969311
E post@novalis.nl

Ziekmelding

Absentie van leerlingen
dient telefonisch vóór 8:30
uur te worden gemeld op
de telefoonbeantwoorder
040-2969312
E absentie@novalis.nl.

Schoolleiding, decaan, enz.

De namen van functio-
narissen vindt u op de
website www.novalis.nl.

Uitgave: november 2011

Het Novalis College maakt deel uit
van de nationale en internationale vrij-
schoolbeweging. Over de gehele wereld
zijn thans ruim 800 vrijescholen.

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	De school.....	5
3	Pedagogische visie.....	9
4	Vrijeschool en onderwijswetgeving....	11
5	Inrichting van het onderwijs	13
6	Dagelijkse onderwijspraktijk	25
7	Kwaliteitszorg, leerlingbegeleiding	31
8	Structuur en organisatie.....	39
9	Financiën	40
10	Landelijke instellingen	42

Colofon

Samenstelling: Novalis College **Vormgeving:** Kade 05,
Eindhoven **Fotografie:** Bart van Overbeeke, fotoarchief
Novalis College **Drukwerk:** Punto Grafico, Drukkerij Snap.
Deze brochure is gedrukt op 100% recycled Reviva Print.

1 Voorwoord

Het Novalis College vormt met de Stichtse Vrije School in Zeist en het Karel de Grote College in Nijmegen één scholengemeenschap voor vmbo-t, havo en vwo: Stichting Scholengemeen-
schap voor Voortgezet Vrijeschool Onderwijs. Waar mogelijk, zoeken de drie vestigingen
samenwerking en proberen ze gezamenlijk zaken af te stemmen. Daarnaast heeft elke
vestiging ook de vrijheid om een eigen stempel op de school te drukken. Deze schoolgids is
daarvan een voorbeeld: enerzijds treft u hierin hoofdstukken aan, die de gehele scholen-
gemeenschap betreffen, anderzijds vindt u veel informatie over de eigen vestiging. Al lezend
en bladerend kunt u een beeld krijgen van wat u van de school mag verwachten en op welke
wijze de school met onderwijs en opvoeding omgaat. Daartoe treft u informatie aan over de
doelstellingen en werkwijzen, de betrokkenheid van ouders, rechten en plichten en vele
andere zaken, waaronder praktische informatie over roosters, vakanties en dergelijke. Wij
denken dat deze gids u een goed beeld geeft van de school, met haar algemene en
bijzondere kenmerken. Tegelijk beseffen wij dat het wezenlijke van de school moeilijk in een
schoolgids te vangen is. Wie de school beter wil leren kennen, kan het beste een open dag of
een van de jaarlijkse evenementen bezoeken. U bent van harte welkom.

Voor de leesbaarheid leest u in deze schoolgids 'ouders', waar we ouders en verzorgers
bedoelen.

Grondsteenspreuk

Op deze plaats
Waar de grond nog niet bebouwd was,
Willen wij deze steen in de aarde leggen.

Mogen de leerlingen
Die de weg naar het Novalis College vinden
Hun lichaam vormen
Hun ziel ontwikkelen
Hun geestesvuur wekken.

Moge in de ontmoeting van de leerling, leraar en ouder
Licht en liefde ontspringen,
Opdat het goede wordt gedaan,
De oorspronkelijkheid ontstaat,
Het inzicht van een eigen oordeel rijpt.

Moge de jonge mens hier
De weg van zijn ster vinden,
Het ware leren zoeken
Zowel in ruimten buiten
Als in diepten binnen.

Dit spreken wij uit
Om in de geest van Novalis
In naam van het geesteslicht
Een bijdrage te leveren
Aan de ontwikkeling van de aarde.

Dit bekennen wij
Met zuivere bedoelingen
Uit vrije wil.

2 De school

Inleiding

Het Novalis College is een school voor voortgezet vrijeschoolonderwijs, gevestigd in een milieuvriendelijk, uniek gebouw in Eindhoven. De school heeft ongeveer 400 leerlingen en is daarmee een kleine, overzichtelijke school voor de leerlingen. Docenten en leerlingen kennen elkaar en er is veel aandacht voor elkaar. Daarnaast hebben kunst, cultuur en beweging een belangrijke rol. De school verzorgt het vervolg van de schoolloopbaan van leerlingen uit Eindhoven en de regio, die primair vrijeschoolonderwijs of primair basisonderwijs hebben gevolgd. De school verwelkomt alle leerlingen die samen met hun ouders kiezen voor voortgezet vrijeschoolonderwijs.

De school is ingericht in examentrajecten: vmbo-t (incl. LWOO), havo en vwo (atheneum) naast de specifieke kenmerken van een vrijeschool. Tevens bestaat voor een beperkt aantal leerlingen de mogelijkheid in te stromen in de Praktische Stroom. Deze is bedoeld voor leerlingen die bij voorkeur leren door praktische ervaringen op te doen en minder vanuit de theoretische invalshoek. Verder kent de school een integratieklas 'de Blauwe Bloem', voor leerlingen met een ZMLK-indicatie.

Het vrijeschoolonderwijs ontwikkelt zich sterk in de afgelopen jaren: met de vrijeschoolbeginselen als pedagogische basis en de 'gewone' examentrajecten als onderwijsorganisatorische basis. Zo is er vanaf het schooljaar 2010/2011 een gedifferentieerd instroomtraject in de brugklasfase (vmbo-t/havo en havo/vwo klas). Nieuwe leerlijnen, toetsing- en overgangsprotocollen zijn beschikbaar.

Naamgeving

Novalis, pseudoniem van Friedrich von Hardenberg (1772-1801), was naast denker en schrijver ook jurist en mijnbouwkundige. Hij schreef niet alleen over hoe hij de wereld zag, maar ook over hoe deze zou moeten worden. Als zijn missie zag hij de ontwikkeling van de aarde en de mens: "zur Bildung der Erde sind wir berufen".

In zijn korte leven heeft Friedrich von Hardenberg veel van de mensen, hun oorsprong, hun ideeën en de aarde, de wetenschap, de techniek, de poëzie en de verschillende andere kunsten leren kennen. Midden in zijn leven heeft hij ervoor gekozen om onder de naam Novalis zijn gedichten en boeken te publiceren. Novalis betekent 'hij die nieuw land klaarmaakt', zoals de zaaier het land klaarmaakt om te zaaien. Het nieuwe een kans geven, dat was voor de school de reden om voor deze naam te kiezen.

Zoals Novalis nieuw land wil klaarmaken, zo geven wij in het Novalis College de leerlingen de kans om nieuwe zaken te ontdekken, zelfstandig te leren waarnemen en oordelen, goede doelen na te streven. Wij willen dat de leerlingen de buitenwereld concreet leren kennen, zichzelf ontdekken en kiemen voor de toekomst leggen.

Geschiedenis

In 1972 werd in Eindhoven begonnen met vrijeschoolonderwijs. Vanaf 2000 is de afdeling voor voortgezet vrijeschool onderwijs losgekoppeld van de basisschool. De school voor voortgezet onderwijs kreeg de naam Novalis College, de basisschool behield de oorspronkelijke naam Vrije School Brabant. Vanaf 1 augustus 2000 is de school een scholengemeenschap voor vmbo-t, havo en vwo; de school neemt examens af, naast de elementen van het vrijeschoolonderwijs die in een eindgetuigschrift worden opgenomen.

Huisvesting

Het gebouw aan de Sterrenlaan is een milieuvriendelijk gebouw. Dat betekent: gebouwd met gezonde materialen. Maar ook dat bij de sloop van het gebouw de materialen weer opgenomen kunnen worden in de natuur. Daarom is gekozen voor organische materialen en materialen die hergebruikt kunnen worden, zoals houtskeletbouw, aftimmering van bamboe, trappen en leuning van eikenhout, gebruikte baksteen voor de buitengevels, staal als dakbedekking, leemstuc wanden en plafonds, stro, vlaswol en papierpulp als isolatie, wilgentenen als afscherming.

De maatregelen die zijn genomen om het verbruik van fossiele energiebronnen en drinkwater zoveel mogelijk te beperken zijn zonnecellen voor het opwekken van elektriciteit, zonnecollectoren voor het opwarmen van water om te douchen, daglichtregeling voor de verlichting, zonwering die aan de buitenzijde zit en toch veel licht doorlaat, opslag van warmte in de bodem en het opvangen van regenwater voor het spoelen van de toiletten (grijswatercircuit). Daardoor kunnen de installaties kleiner worden, zodat een beperking ontstaat van fossiel energiegebruik, ruimtebeslag, geluidproductie en elektromagnetische straling.

Het is een gebouw waar leerlingen zich veilig en thuis voelen; een plaats die uitnodigt om elkaar te ontmoeten.

Bereikbaarheid

De school is goed te bereiken met het openbaar vervoer en auto.

“Men dient niet te vragen: ‘wat moet de mens weten en kennen voor de bestaande sociale orde? Maar: wat is in de mens in aanleg aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden? Dan zal het mogelijk zijn de sociale orde steeds nieuwe krachten toe te voeren uit de opgroeiende generatie. Dan zal altijd datgene in die orde leven wat de tot haar toetredende volledige mensen ervan maken; daarentegen zal niet van de opgroeiende generatie gemaakt worden wat de bestaande sociale organisatie ervan wil maken.”

Rudolf Steiner

3 Pedagogische visie

Het Novalis College is een vrijeschool voor voortgezet onderwijs, waar wordt gewerkt vanuit de antroposofie. Dat wil zeggen dat men zich bewust wil worden wat ‘het mens-zijn’ betekent. De antroposofie is ontwikkeld door de filosoof Rudolf Steiner (1861-1925), die heeft meegewerkt aan de oprichting van de eerste Nederlandse vrijeschool in 1923 in Den Haag.

Het woordje ‘vrij’ in de naam vrijeschool slaat niet op het vrij laten van het kind, maar op de pedagogische visie: in vrijheid kunnen realiseren en ontlenen aan wat bij de kinderen aan vragen worden waargenomen. Centraal staat de persoonlijke ontwikkelingsweg van elk individueel kind.

De kern van de onderwijsvisie van de vrijeschool wordt in het citaat op pagina 8 verwoord. ‘Opvoeden is geen vat vullen maar een vlam ontsteken.’ Alle activiteiten die met de leerlingen op de school worden ontplooid zijn bedoeld om bij te dragen aan de individuele ontwikkeling van de leerling. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige ontwikkeling van de wil, het gevoel en het denken. Zo krijgen cognitieve, kunstzinnige en sociale vorming gelijkwaardig aandacht. Niet de leerstof, maar de ontwikkelingsmogelijkheden op een bepaalde leeftijd en de individuele mogelijkheden van de leerling staan centraal. We spreken daarom van ontwikkelingsstof omdat de leerling zich aan de stof moet ontwikkelen. Leeftijd en ontwikkelingsfase vormen de basis voor de opbouw van het leerplan.

In de kleuterperiode wordt vooral het gebied van de wil aangesproken. In de onderbouw (basischoolonderwijs) ligt de nadruk op de ontwikkeling via het gevoelsleven. In het voortgezet vrijeschool onderwijs staat ontwikkeling via het denken en het oordelen centraal. De gehele opvoeding is er onder andere op gericht om jonge mensen hun mogelijkheden en idealen te leren ontdekken, opdat zij een goede keuze kunnen maken voor hun levens- en beroepsinvulling. Idealen en interesses kunnen jonge mensen alleen ontdekken wanneer zij in contact komen met veel verschillende vakken en disciplines. Voor het leerplan van het voortgezet vrijeschool onderwijs betekent dit dat leerlingen kennis maken met zoveel mogelijk aspecten van de maatschappij en de cultuur. Om die reden volgen de leerlingen een veelheid aan vakken. Ondanks het accent op de ontwikkeling van het denken en het oordeelsvermogen blijft gedurende het gehele traject een evenwichtige ontwikkeling van wil, gevoel en denken van het grootste belang. Vakken als handvaardigheid, tekenen, muziek, drama, euritmie etc. dragen daartoe met name bij; daarom wordt een aantal vakken tot het einde van de schoolloopbaan gegeven.

4 Vrijeschool en onderwijswetgeving

Inpassing in wetgeving

Onder de naam Project 2000 zijn vrijescholen in Nederland een vernieuwingsproces ingegaan dat heeft geleid tot grote veranderingen in de inrichting van het onderwijs op vrijescholen. Eigenlijk heeft de onderwijswetgeving en in samenhang daarmee de bekostiging van het vrijeschoolonderwijs mede de aanzet tot deze veranderingen gegeven. Voor de veranderingen in deze kunt u onze website raadplegen.

Lwoo-licentie

De school beschikt over een lwoo licentie. Lwoo staat voor leerwegondersteunend onderwijs. Indien een school de licentie verkrijgt om dit onderwijs aan te bieden, krijgt zij extra geld om leerlingen, die daartoe via een toewijzingsprocedure geïndiceerd zijn, extra ondersteuning te bieden bij hun onderwijs. Deze extra ondersteuning kan bijvoorbeeld bestaan uit individuele begeleiding, onderwijs in kleinere groepen of extra hulp in de klas.

5 Inrichting van het onderwijs

Periodeonderwijs

Een deel van de meer theoretisch gerichte vakken wordt in periodevorm gegeven. Dit betekent dat de leerlingen drie weken lang gedurende de eerste twee lesuren van iedere schooldag intensief met een onderwerp (vak) bezig zijn.

Tijdens het periodeonderwijs creëert de leerkracht zelf de lesopbouw en -inhoud in relatie tot de ontwikkelingsfase van de klas, zoals beschreven in het leerplan en de speciale eisen die een groep leerlingen stelt. Leerboeken en methodes worden om die reden in deze lessen weinig gebruikt. De leerlingen werken de behandelde stof uit in een (periode)schrift, dat uiteindelijk het eigen leerboek vormt. Door deze wijze van uitwerken is de leerling beter in staat om tot een goede (ook kunstzinnige) verwerking van de stof te komen.

Boeken en lesmethodes worden wel vanaf klas 7 in de vaklessen gebruikt.

Vaklessen

In klas 7 en 8 wordt een splitsing gemaakt in de brugklasfase (vmbo-t/havo en havo/vwo). De periodes en de vaklessen zijn op dat niveau geënt.

Aan het eind van klas 8 vindt definitieve niveaubepaling plaats. (zie pagina 17: het schema leertrajecten). De vaklessen worden in klas 9 op vmbo-t-niveau en gedifferentieerd in havo/vwo gegeven. Vanaf klas 10 worden alle vaklessen op niveau aangeboden.

Huiswerk

De in de periode behandelde stof wordt aan het einde van de dag, bij voorkeur thuis, door de leerling in het schrift verwerkt. Daarbij passeert de lesstof nogmaals de revue, wat de verwerking en verinnerlijking van de stof ten goede komt. Daarnaast is er het reguliere huiswerk voor de andere vakken.). Een gemiddelde leerling uit klas 7 zal zo'n 1½ uur per dag aan het huiswerk besteden. In de loop van de jaren neemt dat toe.

Bijzondere vakken en vakinhouden

De lesstof is een middel waaraan de jonge mens zich kan ontwikkelen. Niet alleen de examen-eisen, maar vooral inzicht in de ontwikkeling van de mens bepalen het aanbod van vakken en vakinhouden. Dat heeft geleid tot opname van vakken in het rooster die elders in het onderwijs niet of in geringe mate worden gegeven. Voorbeelden daarvan zijn: koorzang, euritmie (een bewegingskunst op gesproken woord en muziek), landmeten, kunstgeschiedenis, filosofie, architectuur, projectieve meetkunde en wiskundige geografie.

Eindwerkstuk en presentatie

De leerlingen werken in de 12e klas aan een eindwerkstuk met een zelfgekozen onderwerp. Het onderwerp kan worden gerelateerd aan drie aspecten: het inhoudelijke (levensbeschouwelijke) en/of het kunstzinnig-ambachtelijke en/of het wetenschappelijke (onderzoek of theoretische verantwoording). Elke leerling laat in een podiumpresentatie het resultaat van het werk zien. Voor de leerlingen vormen deze presentaties een van de mogelijkheden om zicht te krijgen op hun eigenschappen en verworvenheden. Bij de beoordeling wordt er gekeken naar visie, creativiteit, exactheid en verantwoording, sociale betrokkenheid, esthetische verzorging, de wijze van uitvoering, de beheersing van kennis en vaardigheden een rol. De uiteindelijke beoordeling wordt vermeld in het eindgetuigschrift. Het eindwerkstuk maakt als profielwerkstuk deel uit van het schoolexamen.

Werkweken en stages

Een overzicht.

Klas 7: werkweek.

Klas 8d: werkweek.

Klas 9: werkweek geologie / biologie (Zuid-Limburg, Ardennen, vulkaan-Eifel); winkelstage waarbij leerlingen gedurende twee weken in een (kleine) winkel werken.

Klas 10: landmeten in de omgeving van de school en een stage van twee weken in een sociale inrichting (ziekenhuis, verpleeghuis, psychiatrische inrichting, kinderdagverblijf enz.).

Klas 10D: cultuurreis

Klas 10 vmbo-t: cultuurreis

Klas 11: industriële stage van twee weken.

Klas 12: cultuurreis

Klas De Blauwe Bloem: werkweek

Religieuze oriëntatie

De christelijk - religieuze grondhouding is in het hele vrijeschoolonderwijs te herkennen. Speciale aandacht krijgt de religieuze ontwikkeling bij de viering van de jaarfeesten en in de godsdienstlessen. In deze lessen worden o.a. biografieën van inspirerende persoonlijkheden besproken. Ook aan de historische ontwikkeling van de grote godsdiensten wordt aandacht besteed. Daarnaast komen vrije onderwerpen aan de orde die aansluiten bij de actualiteit en appelleren aan een algemeen-menselijke grondhouding.

Jaarfeesten

Door het vieren van de jaarfeesten kan de verbondenheid van de mens met de natuur ervaren worden en het ritme in de wisseling van de seizoenen. Ook krijgt door het vieren van de jaarfeesten de school als sociale gemeenschap gestalte.

Op Michaëlsdag (29 september) is er voor de leerlingen van klas 7 t/m 12 een activiteitenprogramma in het kader van Waldorf One World. Op de WOW-dag gaan leerlingen van veel vrijescholen in de wereld een dag werken ten behoeve van een goed doel. Op het Novalis College wordt het doel meestal van te voren door de leerlingenraad vastgesteld.

In de adventstijd is er elke adventmaandag een bijeenkomst van de gehele school met muziek en gesproken woord en een kerstviering op de laatste schooldag voor Kerstmis. Leraren, leerlingen en ouders voeren een bijzondere versie van het Driekoningenspel op voor leerlingen en ouders. Leerlingen studeren een aangepaste versie van het kerstspel in en voeren dit op voor de kleuters van de Vrije School Brabant. Ook spelen de leerlingen een grote rol bij de paasviering. Het St. Jansfeest (24 juni); deze dag wordt bij voorkeur op 24 juni gehouden, maar kan om andere redenen op een andere dag in de week worden gehouden. Dit feest wordt met de ouders en leerlingen en alle medewerkers van de school gevierd.

Intercultureel onderwijs

In het schoolplan wordt aangegeven hoe binnen de vrijeschool en de vakken aandacht wordt besteed aan het samenleven in een multiculturele samenleving: bij intercultureel onderwijs gaat het niet om een vak waarin onderwijs wordt gegeven maar om een aspect dat moet doorwerken in het hele onderwijs en zich richt op attitudevorming bij alle leerlingen. Met regelmaat worden tevens incidentele gelegenheden aangegrepen om hieraan aandacht te besteden. Jaarlijks is er (in Europees verband) de al genoemde Waldorf One World dag. Gezamenlijke vieringen van de jaarfeesten voor en door de leerlingen dragen bij aan de bewustwording voor het gegeven dat leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving. In een aantal lessen wordt hieraan met name aandacht besteed.

- Nederlands, klas 11: naar aanleiding van het Parcival epos worden Christendom en Islam, religies en culturen behandeld (o. a. de verhoudingen binnen de middeleeuwse en de hedendaagse samenleving). In klas 12 komen grote werken uit de wereldliteratuur en uit diverse cultuurtijdperken aan de orde.
- Geschiedenis, klas 10: oude, voorchristelijke culturen, Hindoeïsme, Boeddhisme. Klas 11: politieke, sociale, filosofische en technische ontwikkelingen en hun invloed op de wereldbeschouwing van de mensen. Klas 12: moderne wereldgeschiedenis, Oost-West en Noord-Zuid verhoudingen. Biografieën.
- Aardrijkskunde, klas 12: culturele antropologie, ontwikkelingssamenwerking en Derde Wereldproblematiek; gevolgen in de Nederlandse samenleving.
- Maatschappijleer/Economie, klas 11 en 12: internationale organisaties, huidige maatschappelijke problemen; de leerlingen lopen stage in een industrieel bedrijf.

Beoordeling en verslaglegging

Alle leerlingen ontvangen drie keer per jaar een verslag van de voortgang en de resultaten vanuit alle vakken en aan het einde van het schooljaar het jaargetuigschrift (uitgebreidere beoordelingen vanuit alle vakken). In vergelijking met het vrijeschool basisonderwijs zijn de jaargetuigschriften wat zakelijker van opzet en gesteld in een stijl die past bij de leeftijd van de leerling. Aan het eind van een voltooid leertraject ontvangen leerlingen het eindgetuigschrift met daarin o.a. een leerstofoverzicht over de gevolgde leerjaren, een karakterisering en een beschrijving van de ontwikkeling per vak. Daarnaast wordt natuurlijk aan de betreffende leerlingen het behaalde diploma uitgereikt.

Afsluitingen van vrijeschool onderwijs

Uitgaande van de beoogde inhoud van een eindgetuigschrift wordt aan de leerlingen die in klas 10 en / of in klas 12 de school verlaten een eindgetuigschrift uitgereikt, op een moment dat door de school en door de leerlingen wordt beschouwd als de voltooiing van de vrijeschoolloopbaan op het Novalis College. Daarin worden de schoolloopbaan en de prestaties beschreven en beoordeeld. Ongeveer hetzelfde geldt voor het eindwerkstuk. Om het een plaats te bieden in ieder leertraject, zal het tijdstip waarop het afgesloten wordt verschillen. Bovendien is het eindwerkstuk verbonden met het werkstuk, dat als onderdeel van het examendossier in alle trajecten vereist is (sectorwerkstuk in vmbo-t en profielwerkstuk in havo en vwo). Het eindwerkstuk zal overigens vrijwel altijd een iets 'zwaardere' versie van dit examenonderdeel zijn, ook om zodoende het eigene van het vrijeschoolonderwijs te tonen.

De leertrajecten

Het Novalis College biedt de volgende leertrajecten aan

1. VMBO-t (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs – theoretische leerweg)
2. HAVO (hoger algemeen voortgezet onderwijs)
3. VWO (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs)
4. D-klas: Praktische Stroom

Voorts is er een integratieklas voor leerlingen met een ZMLK-indicatie.

Brugklasfase	klas 7 havo/vwo	klas 7 vmbo-t/havo	Praktische Stroom	klas 7D
	na klas 7 overstap ander niveau mogelijk			
	klas 8 havo/vwo	klas 8 vmbo-t/havo		klas 8D
definitieve niveaubepaling				
Bovenbouw	klas 9 havo/vwo	klas 9 vmbo-t	Praktische Stroom	klas 9D
	klas 10 havo/vwo periode* in klasverband vaklessen op niveau havo doet vmbo-t examen	klas 10 vmbo-t examen naar mbo of met extra training doorstroming naar klas 11 havo		klas 10D met portfolio naar mbo
	klas 11 havo/vwo periode* in klasverband vaklessen op niveau			
	klas 11 havo/vwo periode* in klasverband vaklessen op niveau examen havo examen vwo			

* de leerlingen zijn drie weken lang gedurende de eerste twee lesuren van de schooldag intensief met een onderwerp (vak) bezig.

Brugklas fase

Algemeen:

In de klassen 7 en 8 wordt gewerkt aan de harmonische ontwikkeling van leerlingen. Karakteristiek zijn: brede ontwikkeling in denken, voelen en willen, aandacht voor de eigenheid van de individuele leerling en opvoeding tot het vermogen om zelfstandig te leren. Leerdoelen zijn:

- Omgang met het werk. Hoe leer je, hoe maak je het periodeschrift, hoe deel je een bladzijde in, hoe schrijf je zaken op als sommen, grammatica enz.?
- Omgang met de tijd. Hoe plan je, hoe maak je keuzes, wat doe je wanneer de planning niet lukt?
- Omgang met materialen. Bewustmaking van doel van materialen. Dus niet schrijven op tafels. Gebruikte spullen schoonmaken, rommel opruimen.
- Omgang met anderen. Leren omgaan met verschillen. Elk mens is anders, het eigene van ieder mens verdient respect. In dit kader staat een pestproject standaard op het programma.
- Omgang met zichzelf. Leren jezelf een doel te stellen, oefenen van doorzetting, discipline en efficiëntie. Leren verantwoordelijkheid te nemen.
- Omgang met eigen lichaam en geest. Hygiëne, verzorging, voedsel. Leerlingen kunnen nog redelijk vrij staan tegenover seksualiteit, drugs, genotmiddelen, spiritisme. Vandaar dat deze thema's in klas 7 aangezet worden.

In de 8e klas worden deze aanzetten doorgezet en worden zij door de leerlingen zodanig geoefend dat zij er in klas 9 zelfstandig mee kunnen omgaan.

Toelichting op de leertrajecten

De leerlingen stromen in klas 7 (1e leerjaar) in op basis van vastgestelde aannamecriteria (zie website). Op basis van deze gegevens worden leerlingen geplaatst in een vmbo-t/havo brugklas of een havo/vwo brugklas. De perioden en vaklessen worden op de desbetreffende

niveaus aangeboden. Aan het einde van klas 7 wordt bepaald of een leerling doorgaat op zijn/haar niveau of doorstroomt naar de andere brugklas.

In klas 8 wordt de leerling eveneens nauwkeurig gevolgd om zodanig aan het einde van klas 8 te komen tot een definitieve niveaubepaling vanaf klas 9.

Vanaf klas 9 kennen we dan twee stromen:

• Het vmbo-t traject.

De leerlingen krijgen alle lessen en periodes geboden op niveau naast de praktisch-kunstzinnige- en bewegingsvakken.

Afronding door middel van het vmbo-t diploma vindt plaats in klas 10. De leerlingen stromen daarna uit naar het MBO of zij kunnen doorstromen – via een speciaal voorbereidingsprogramma – naar 11 Havo. Dit laatste wordt na het eerste rapport in klas 10 besproken met de leerlingen. Leerlingen kunnen in de loop van de schoolloopbaan zich immers verder ontwikkelen en voor deze 'laatbloei' bestaat op deze wijze de mogelijkheid om passend vrijeschoolonderwijs te blijven volgen tot en met klas 12. Een extra voorbereidingsprogramma van vmbo-t 10 naar klas havo 11 is echter nodig, omdat de leerlingen van klas 10 h/v verder zijn in de behandelde leerstof dan de vmbo-t klas op dat moment.

• Het havo/vwo traject.

De vaklessen worden gedifferentieerd aangeboden. Periodes en praktisch-kunstzinnige en bewegingsvakken zijn in klasseverband in klas 9.

In klas 10 worden de periodes en kunstzinnige/bewegingsvakken aangeboden in klasseverband. De vaklessen worden vanaf klas 10 gegeven op niveau.

De Havo-leerlingen doen een vmbo-t examen in klas 10, waarna ze automatisch doorstromen naar klas 11.

Vanaf klas 11 gaan de leerlingen in klasseverband verder met periodeonderwijs; de vaklessen worden tot het einde van de schoolloopbaan in klas 12 op niveau aangeboden.

Profielen

Het Novalis College biedt op Havo en VWO niveau alle profielen aan. I.v.m. de schaalgrootte van de school zijn de keuzemogelijkheden beperkt. Echter naast de verplichte profielvakken biedt de school een breed pakket aan van algemeen volgende vakken, zoals: beeldende vorming, toneel, muziek, euritmie en de vrijeschoolvakken binnen het periodeonderwijs.

Voor de advisering van de leertrajecten (niveaubepaling) en overgangsprocedures kent de school een uitgebreide niveaubepaling en procedure. Hiervoor verwijzen wij naar onze site.

Profielen HAVO				
A. Gemeenschappelijk deel. Deze vakken zijn verplicht.	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV Lichamelijke Opvoeding			
Klas 10, 11 en 12 HAVO	Profiel 1 Cultuur en Maatschappij	Profiel 2 Economie en Maatschappij	Profiel 3 Natuur en Gezondheid	Profiel 4 Natuur en Techniek
B. verplicht Profiel-deel (bij keuze verplicht één aankruisen)	☒ Geschiedenis ☐ Duits ☐ Frans	☒ Geschiedenis ☒ Economie ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B	☒ Biologie ☒ Scheikunde ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B	☒ Wiskunde B ☒ Natuurkunde ☒ Scheikunde
C. Profiel keuzevak (maximaal één vak aankruisen)	☒ Kunstvak ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie	☐ Aardrijkskunde ☐ Duits ☐ Frans	☒ Aardrijkskunde	☒ Biologie
D. Keuze examen-vak (Minimaal één, maximaal twee vakken aankruisen)	☒ Wiskunde A * ☐ Duits ☐ Frans ☐ Economie	☒ Kunstvak	☐ Kunstvak ☐ Economie ☐ Duits ☐ Frans	☐ Kunstvak ☐ Economie ☐ Duits ☐ Frans

Profielen VWO				
A. Gemeenschappelijk deel. Deze vakken zijn verplicht, alleen keuze tussen Duits of Frans.	Nederlands Engels ☐ Duits ☐ Frans Maatschappijleer	CKV ANW Lichamelijke Opvoeding		
Klas 10, 11 en 12 VWO	Profiel 1 Cultuur en Maatschappij	Profiel 2 Economie en Maatschappij	Profiel 3 Natuur en Gezondheid	Profiel 4 Natuur en Techniek
B. verplicht Profiel-deel (bij keuze verplicht één aankruisen)	☒ Geschiedenis ☒ Wiskunde C (of A)	☒ Geschiedenis ☒ Economie ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B	☒ Biologie ☒ Scheikunde ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B	☒ Wiskunde B ☒ Natuurkunde ☒ Scheikunde
C. Profiel keuzevak (maximaal één vak aankruisen)	☒ Kunstvak ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie	☐ Aardrijkskunde ☐ Duits ☐ Frans	☐ Aardrijkskunde ☐ Natuurkunde	☒ Biologie
D. Keuze examen-vak (Maximaal één vak aankruisen)	☐ Duits ☐ Frans (mag niet hetzelfde zijn als bij het gemeenschappelijk deel)	☒ Kunstvak	☐ Kunstvak ☐ Economie	☐ Kunstvak ☐ Economie

De vmbo-t leerroute: ivo-examens

Het Novalis College is lid van de ivo-vereniging. (ivo = individueel voortgezet onderwijs). Met het verkrijgen van onze vmbo/havo/vwo-licentie leek het ivo overbodig. Toch is door een werkgroep op landelijk niveau onderzocht of het ivo-systeem behouden kon en mocht worden. Het zou namelijk een voor vrijescholen prettige, geleidelijke en onopvallende manier (lees: vrijeschoolse manier) kunnen zijn om leerlingen toe te leiden naar een vmbo diploma. Dit onderzoek heeft geleid tot het kad-project; de deelnemende scholen hebben met elkaar afgesproken, dat zij de Kwaliteit van Afsluiting en Doorstroming borgen door middel van onderzoeken onder onze leerlingen. Het ivo-diploma moet een kwaliteit kennen, die vergelijkbaar is met een regulier vmbo-t traject, zowel naar betrouwbaarheid van toetsing als naar overeenkomst met het reguliere examenprogramma. Concreet betekent dit dat leerlingen die instromen in klas 7 schooljaar 2010-2011 hun leertraject afsluiten met een centraal schriftelijk eindexamen in de vakken Nederlands, Engels en wiskunde en de rest van de vakken in een schooleigen ivo-afsluiting.

De onderwijsprogramma's van deze laatste vakken worden 'gewoon' geborgd door de reguliere vmbo-t examenprogramma's, maar meer toegesneden op onze leerlingen. Voor de duidelijkheid: de civiele rechten die behoren bij deze vmbo-t leerroute, zijn volstrekt gelijkwaardig aan de rechten die behoren bij een regulier vmbo-t diploma, ook al krijgen onze leerlingen een bijzonder diploma.

Begin 2009 is duidelijk geworden dat de overheid deze uitzonderlijke vorm van certificering gaat beëindigen. De ivo-scholen moeten aan een geleidelijke invoering van centraal schriftelijke examinering van alle vmbo-t vakken gaan werken. Overzicht van vmbo-t examens op de website.

De Praktische stroom (D-klas)

Leerlingen die in aanmerking komen voor de D-klas, zijn meestal leerlingen die gemakkelijker leren door te doen, te werken en te ervaren. Zij gebruiken vooral hun praktische en sociale intelligentie. Het leertraject van de D-klas biedt praktisch en ervaringsgericht onderwijs, dat aansluit bij de leefwereld en de talenten van de leerlingen. Het doet een beroep op hun aanwezige kwaliteiten en vermogens, waardoor hun zelfvertrouwen en de motivatie groeit. De leerlingen zitten in klassen van maximaal 18 leerlingen, waardoor er ruimte is voor individuele aandacht en begeleiding. Een folder is verkrijgbaar.

Rechtstreekse instroom in een ROC

In het kader van een door de overheid gesubsidieerd project 'Initiatiefrije scholen' heeft het Novalis College deelgenomen aan onderzoek naar de mogelijkheden om leerlingen rechtstreeks te laten instromen in een ROC. Wanneer het Novalis College een einddocument (eindgetuigschrift) aan de betreffende leerlingen meegeeft, waarin zijn opgenomen een karakterisering van de leerling, een overzicht van de gevolgde vakken met een beoordeling, een leerstofoverzicht, een competentieprofiel en een advies, en wanneer de leerlingen zelf een portfolio met werk (resultaten, stages, enz.) kunnen laten zien, dan zijn de roc's bereid deze leerlingen op te nemen in niveau 3 en in een aantal gevallen zelfs in niveau 4. Op deze wijze slagen wij er dus in om leerlingen die een vmbo-t traject niet (snel genoeg) kunnen of willen doorlopen, wel een plek op de beoogde vervolgopleiding te bezorgen.

Integratieklas De Blauwe Bloem

In het schooljaar 2005-2006 is de integratieklas 'De Blauwe Bloem' van start gegaan. Dit is een uniek project in Nederland. De integratieklas is bedoeld voor leerlingen met een ZMLK-indicatie (cluster3). Deze verstandelijk beperkte leerlingen maken gewoon deel uit van de school, maar krijgen onderwijs aangeboden in een aparte voor hen aangepaste omgeving, onder het motto: "gewoon waar het kan en speciaal waar het moet", telkens zoekend naar integratie die de leerlingen aan kunnen gaan met de andere leerlingen op school en andersom. Het integreren van leerlingen met een verstandelijke beperking, door het structureel inzetten van buddies en integratielessen, biedt zowel die leerlingen als de reguliere leerlingen een verrijkte leeromgeving.

Het uiteindelijke doel is te komen tot een voor elke leerling aparte arbeidsgerichte leerweg. Alle leerlingen ontvangen bij het verlaten van de school een eindgetuigschrift met daarin een beoordeling van de "leer"vakken en de praktische(werk) en sociale vaardigheden.

Het unieke van het project bij het Novalis College is dat een dergelijke klas in het regulier voortgezet onderwijs nog niet eerder voorkwam. Er is een beschikking van de minister van onderwijs voor nodig geweest om te kunnen beginnen.

De integratieklas De Blauwe Bloem ("groep-in-school-model") is ingericht op het Novalis College in nauwe samenwerking met de Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven, in het bijzonder de Mgr. Bekkersschool (ZML- school) en met steun van de gemeente Eindhoven.

6 Dagelijkse onderwijspraktijk

Contacten tussen de school en de ouders

Een goed en regelmatig contact tussen de school en de ouders draagt bij tot de goede voortgang van de leerling op school. Het is wenselijk en in sommige gevallen noodzakelijk om tot een goede afstemming te komen tussen school en thuis. Er zijn een aantal door de school georganiseerde momenten waarop dit contact kan plaatsvinden.

Iedere vrijdag wordt het weekbericht gepubliceerd op www.novalis.nl; het weekbericht wordt naar ouders gemaïld. In het weekbericht verschijnt actuele informatie van de school; ouders en leerlingen worden verzocht om van dit bericht kennis te nemen.

Ouderavonden

In de jaaragenda wordt een planning opgenomen voor 3 à 4 klassikale ouderavonden. De nadruk ligt op informatie verstrekking en toelichting op vrijeschool onderdelen en actuele ontwikkelingen rondom de klas van de school aan de ouders. Ook kunnen actuele kwesties aan de orde komen. Op de ouderavond is er een beperkte mogelijkheid om de mentor persoonlijk te spreken. Uiteraard kan in voorkomende gevallen ook direct contact met de mentor worden gezocht.

Rapportgesprekken

Behalve ouderavonden zijn er jaarlijks na de uitreiking van de tussenrapporten 10-minuten-gesprekken. Ouders en leerlingen kunnen op school spreken met een leraar van hun keuze. Informatie en aanmeldingsformulier worden met de rapportages aan de leerlingen uitgereikt. Daarnaast vinden voortgangsgesprekken plaats.

Mentor

Klas 7 en 8 :de 7e klassen krijgen een van de vaste leraren als mentor.

In klas 9 krijgt de klas een nieuwe mentor die tot en met het laatste schooljaar met de klas verbonden blijft. In een incidenteel geval gaat de mentor van klas 7 t/m einde schoolloopbaan door. De mentor draagt zorg voor onder meer de volgende zaken: de begeleiding van de leerlingen, het bewaken van de voortgang en het welzijn van de leerlingen, planning, voorbereiding en inhoud van de ouderavonden, onderhouden van contacten tussen het lerarencollege en de leerlingen en de ouders, bespreking van de klas en individuele leerlingen in de lerarenvergadering, vervolgcities na besprekingen en mentorgesprekken, begeleiding van de groep bij activiteiten. Soms kan het nodig blijken om een leerling intensiever te laten begeleiden door een leraar anders dan de mentor. In dat geval spreken we van een persoonlijke mentor die de betreffende leerling voor kortere of langere tijd begeleidt.

Klassenouders

Iedere klas heeft een of twee klassenouders. De taak van deze ouders is vooral op de hoogte te zijn van het reilen en zeilen van de klas, aanspreekpunt te zijn voor andere ouders en de mentor, deel te nemen aan de vergaderingen van het ouderplatform en hiervan verslag te doen op de reguliere ouderavonden. Ook hebben de klassenouders vaak een ondersteunende functie bij de organisatie van ouderavonden, werkweken en andere schoolactiviteiten.

Schriftelijke informatie

Over aangelegenheden die één klas betreffen, bijvoorbeeld een werkweek, informeert de school de ouders van die klas doorgaans per mail. Voor meer algemene informatie geeft de school iedere week één maal per twee weken een nieuwsbericht uit met daarin informatie over alle mogelijke actuele schoolzaken. Het nieuwsbericht wordt op donderdagmiddag op de website www.novalis.nl geplaatst.

Schoolregels

In het leerlingenstatuut staan regels, rechten en plichten voor leerlingen en leraren beschreven (zie www.novalis.nl).

Schorsing en verwijdering

In het leerlingenstatuut wordt de gang van zaken met betrekking tot schorsing en verwijdering nauwkeurig beschreven, in overeenstemming met de Wet op het Voortgezet Onderwijs.

Absentenregistratie

Wanneer een leerling wegens ziekte moet verzuimen dienen ouders dit telefonisch te melden vóór 8.30 uur op het meldapparaat onder telefoonnummer 040-2969312. Dit volstaat voor een verzuim van één dag. Duurt de afwezigheid langer dan een dag dan moet behalve deze telefonische melding de leerling op de eerste schooldag na de afwezigheid een briefje van de ouders, waarin de duur van de afwezigheid wordt bevestigd, afgeven aan de receptie. Afwezigheden kunnen ook voor 9 uur per email absentie@novalis.nl worden doorgegeven.

Verlof

Wanneer een leerling een of enkele dagen moet verzuimen vanwege andere activiteiten, dient dit verlof 2 weken van tevoren schriftelijk te worden aangevraagd bij de dagelijkse coördinatie. Verlof is volgens de wettelijke regeling toegestaan wanneer het bijzondere activiteiten van de leerling zelf betreft. Vakantieverlof kan niet worden verleend, behoudens in die gevallen dat de ouders vanwege hun werkzaamheden niet in staat zijn om in de zomervakantie met vakantie te gaan. Dit dient met een werkgeversverklaring te worden gestaafd. De regelgeving kent twee soorten verlof: vakantieverlof of verlof wegens gewichtige omstandigheden.

Voor details verwijzen wij naar het leerlingenstatuut.

Ziek naar huis

Het komt een enkele keer voor dat een leerling in de loop van een schooldag ziek wordt en hierdoor voortijdig naar huis moet. In deze gevallen gelden de volgende afspraken. Een schooldag moet zo veel mogelijk in zijn geheel worden gevolgd: in de loop van een schooldag naar huis gaan moet een incidentele zaak zijn. Leraren moeten weet hebben van tijdelijke of slepende gezondheidsproblemen om in voorkomende gevallen tot een vlotte afhandeling of een structurele oplossing te komen.

Als ouders er al voor kiezen een leerling naar school te laten gaan met vooraf het vermoeden dat in de loop van de dag deze leerling (te) ziek zou kunnen worden, moet deze leerling uit voorzorg een briefje voorzien van datum en handtekening bij zich hebben waarin hiervan melding wordt gemaakt. Leerlingen kunnen bij uitzondering een ziektebriefje krijgen van een leraar of van de receptie, in overleg met de leraar die de leerling het laatste uur heeft lesgegeven. Dit kan alleen in een van de pauzes en wanneer bovengenoemd briefje van de ouders en het klassenboek overhandigd wordt. De verdere verantwoordelijkheid ligt vervolgens bij de ouders: deze worden, indien mogelijk, telefonisch op de hoogte gebracht. Op de eerste schooldag na de ziekteperiode wordt om 8:30 uur bij de receptie een door ouders geschreven briefje terug verwacht waarin de ziekteperiode wordt vermeld.

Lestijden

De lestijden zijn een compromis tussen een voor alle leerlingen haalbare begintijd, redelijke pauzes en een acceptabele eindtijd van de laatste lessen:

08:30 - 10:10 uur: periodeonderwijs

10:10 - 10:30 uur: pauze

10:30 - 11:20 uur: 3e lesuur

11:20 - 12:10 uur: 4e lesuur

12:10 - 12:40 uur: pauze

12:40 - 13:30 uur: 5e lesuur

13:30 - 14:20 uur: 6e lesuur

14:20 - 14:30 uur: pauze

14:30 - 15:20 uur: 7e lesuur

15:20 - 16:10 uur: 8e lesuur

16.10 – 17.00 uur: 9e lesuur

Telaatkomers

Leerlingen die te laat op school arriveren, melden zich altijd bij de receptie. Er zal eerst worden nagegaan of er sprake is van overmacht. Is dit het geval dan heeft de leerling op vertoon van

een te laat kom briefje zonder consequenties toegang tot de les. Indien er geen sprake is van overmacht is de procedure als volgt: de leerling komt de volgende schooldag om 8.00 uur op school en verricht voor schooltijd taken voor de conciërge. Met leerlingen die hierdoor onverantwoord vroeg van huis moeten wordt een andere regeling getroffen.

Pauzes

De leerlingen kunnen in de pauze van de biologische kantine gebruik maken. De leerlingen dienen in de buurt geen overlast te veroorzaken. De school voert een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van het roken. Het is de leerlingen van klas 7, 8 en 9 niet toegestaan onder schooltijd te roken; ook mogen de leerlingen van klas 7, 8 en 9 onder schooltijd niet van het schoolplein af. Tijdens iedere pauze hebben enkele leraren pauzewacht om op een en ander toe te zien.

Gebouw en toegankelijkheid

Leerlingen dienen vanzelfsprekend met het nodige respect van alle faciliteiten gebruik te maken. De leraren sluiten na de lessen altijd de lokalen. Enkele leerlingen per klas hebben klassendienst en maken het lokaal voor iedere pauze en aan het eind van de dag schoon. Het gebruik van kauwgom is in de school niet toegestaan. Het gebouw is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. In overleg met de ouders worden voor leerlingen met een lichamelijke beperking de nodige voorzieningen getroffen.

Filmen / fotograferen in de klas

Vanuit een zorgvraag kan het noodzakelijk zijn dat een leerling gefilmd wordt in de klas; deze opnames zijn alleen bedoeld voor het zorgteam; de betreffende ouders/verzorgers van de leerling wordt hiervan op de hoogte gesteld. Indien ouders/verzorgers van andere leerlingen in die klas hiertegen bezwaar hebben, dan wordt men verzocht dit kenbaar te maken bij de zorgcoördinator.

Kluisjes

Er zijn kluisjes waar leerlingen hun eigendommen kunnen opbergen op school. Er dient een borgsom van €20,00 te worden betaald. De schoolleiding heeft het recht de inhoud van de kluisjes te controleren, al of niet in het bijzijn van de leerling. Voor de schade voortvloeiend uit diefstal of inbraak is de school niet aansprakelijk. Wel zal veelal bij de eigen uitgebreide inboedelverzekering een dekking zijn tegen diefstal buitenshuis uit een afgesloten ruimte. Bij het begin van elke zomervakantie dienen de kluisjes leeg en schoon te zijn.

Voorwaarden voor het gebruik van een kluisje: zie www.novalis.nl

Bedrijfs hulperlening

Conform de arbo-voorschriften heeft een aantal personeelsleden een cursus bedrijfs hulperlening gevolgd waarvan 'eerste levensreddende handelingen' ook deel uitmaken. Sommigen

hebben daarnaast nog een ehbo-cursus gevolgd. Bij ongevallen en calamiteiten zijn deze personen in staat de eerste hulp te verlenen en verder te handelen naar bevind van zaken. Wanneer het raadzaam lijkt een leerling naar het ziekenhuis te verwijzen gaat een medewerker mee en worden direct de ouders van de betreffende leerling op de hoogte gebracht. Indien noodzakelijk wordt taxivervoer geregeld voor rekening van de ouders. In ernstiger gevallen gaat een volwassene mee. De school beschikt over een door de onderwijsinspectie goedgekeurd schoolveiligheidsplan.

Lesrooster lesuitval

Het schooljaar is verdeeld in enkele blokken. Voor ieder blok geldt een ander rooster met soms andere vakken en soms andere eindtijden. Leerlingen kunnen het actuele rooster op www.novalis.nl inzien. Bij roostervijzigingen wordt voor een hele week een gewijzigd rooster gemaakt dat op de website te zien is. Dagelijks kan dit rooster worden geactualiseerd.

Wanneer in geval van uitval van een leraar het rooster gewijzigd moet worden probeert de roostermaker de lessen zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten. Waar dit niet lukt, worden de lessen voor de klassen 7, 8 en 9 vervangen. Bij de hogere klassen gebeurt dit niet en kunnen de leerlingen zelfstandig aan het werk gaan. Mocht door omstandigheden pas laat blijken dat leerlingen de volgende dag later op school worden verwacht dan zet de roostermaker een telefoonpiramide in werking of een sms alert.

Mediatheek

Leerlingen kunnen op bepaalde tijden gebruik maken van de mediatheek. Men dient zich te houden aan de geldende regels.

Vakantierooster zie www.novalis.nl

7 Kwaliteitszorg, leerlingbegeleiding

Algemeen

De schoolleiding zorgt in samenwerking met de pedagogische werkgroep voor de kwaliteitsbewaking van alle pedagogische processen: begeleiding van (nieuwe) leraren, nascholing en bijscholing, entameren, organiseren en inhoud geven aan studiedagen, interne cursussen en vergaderingen, aandacht voor het wel en wee van collega's, voorbereiding en de invulling van de pedagogische vergaderingen.

Kwaliteit van het onderwijs

De inspectie van het onderwijs biedt met de kwaliteitskaart aan ouders en leerlingen een belangrijk hulpmiddel bij de keuze van een school voor voortgezet onderwijs. Hierin worden gegevens gepubliceerd over de resultaten van scholen zodat de in getallen uit te drukken prestaties van de scholen gemakkelijk met elkaar kunnen worden vergeleken. Hierbij gaat het vooral om de in- door- en uitstroomgegevens en de slagingspercentages. Zelfs wanneer je kwaliteitszorg nog uitbreidt met onderwerpen als leerlingbegeleiding, beoordeling en verslaglegging, School-Zelf-Evaluatie, dan blijven er aan iedere school aspecten die moeilijk zijn te pakken, laat staan in cijfers uit te drukken, zoals de sfeer, de wijze waarop leerlingen en leraren met elkaar om gaan, de mate waarin een leerling zichzelf kan zijn, zich veilig kan voelen, het aantal leerlingen. Het zijn allemaal zaken die, zeggen de leerlingen desgevraagd, als zeer belangrijk worden ervaren en over het algemeen op het Novalis College als positief worden beleefd.

Regulier Schooltoezicht (RST)

Regelmatig bezoeken onderwijsinspecteurs scholen. Met lesbezoeken, gesprekken met leerlingen, leraren en ouders en door diverse schooldocumenten te raadplegen (waaronder deze schoolgids), proberen zij zich een concreet beeld te vormen van de kwaliteit van het onderwijs. Op basis van die beeldvorming spreekt de onderwijsinspectie vervolgens een oordeel uit. Van alle schoolbezoeken zijn rapporten in te zien op de internetsite van de onderwijsinspectie: www.owinsp.nl.

Leerlingbegeleiding en zorgstructuur

De ontwikkeling van de leerling wordt door de leraren individueel en door het college gezamenlijk bekeken, besproken en weergegeven in de jaargetuigschriften. Om bij leerlingen het onverhoopt ontstaan van achterstanden in de loop van een schooljaar te signaleren staat een aantal instrumenten ter beschikking. Tussentijds vindt driemaal een schriftelijke rapportage plaats. Voor de leraar zijn interne werkdocumenten beschikbaar als leidraad bij leerling besprekingen en oudergesprekken. Daarnaast is er een zorgcoördinator en een decaan. Zij verzorgen

de specifieke begeleiding voor leerlingen waarbij om welke reden dan ook achterstanden (kunnen) ontstaan.

De school kent een zorgplan en een zorgteam, waarin naast de zorgcoördinator andere disciplines aanwezig zijn. De groep wordt ondersteund door de dagelijkse leiding en de vertrouwenspersoon.

De taak van het zorgteam bestaat o.a. uit de zorg voor het leerlingvolgsysteem, het (laten) onderzoeken van leerlingen, het (entameren van het) doen van studie naar leerproblemen, het toewijzen van persoonlijke mentoren, het doorverwijzen van leerlingen naar de schoolarts of allerlei buitenschoolse (school) hulpverleningsinstanties, het geven van faalangstreductietrainingen, het aanpakken van pestproblematiek, enz.. Het zorgteam controleert of gemaakte afspraken ten aanzien van de aanpak en het bijwerken van achterstanden worden nagekomen en of dit het gewenste resultaat oplevert.

Het zorgteam bepaalt de inzet van lwoo gelden.

Een maal per twee maanden komt het Zorg Advies Team bijeen. Hierin hebben zitting een orthopedagoog; de schoolarts, de leerplichtambtenaar, de school maatschappelijk werkster de zorgcoördinator, de leerlingbegeleider, de dagelijkse coördinatie.

De reguliere zorg waarvan alle leerlingen van de school profiteren omvat de volgende onderdelen.

- **Studiebegeleiding**

In de 7e en 8e klas is een studie-uur structureel in het rooster opgenomen. Opzet van deze uren is aanleren van studievaardigheden. Een deel van de tijd kan besteed worden aan het maken van eigen huiswerk, waarbij de geleerde vaardigheden in praktijk kunnen worden gebracht.

- **Sociaal-emotionele begeleiding**

Er wordt gewerkt aan een veilig schoolklimaat, waarbinnen duidelijk herkenbaar aandacht wordt besteed aan pesten, discriminatie, vandalisme en genotmiddelen. En dat niet alleen in de vorm van projecten maar herkenbaar in het dagelijkse pedagogisch handelen. Er is een duidelijk schoolreglement in de vorm van het leerlingstatuut; protocollen en gedragscodes zijn vastgelegd en geborgd in het schoolveiligheidsplan. Er wordt een strakke absenteregistratie bijgehouden. Er is een duidelijk omschreven taakomschrijving voor het mentorschap. Er is een vertrouwenspersoon en een klachtencommissie. Er vindt in de 7e en 8e klas onderzoek door GGD plaats. Er zijn leerlingenbesprekingen en klassenbesprekingen.

- **Keuzebegeleiding**

Keuzebegeleiding vindt plaats tijdens de begeleidingsuren, m.n. in klas 8 en 9.

Leerlingen kunnen voorlichtingsavonden, open dagen en beroep- en studiemarkt bezoeken en deelnemen aan meeloopdagen in het vervolgonderwijs.

Voor leerlingen die niet voldoende hebben aan de reguliere begeleiding zoals hierboven geschetst, onderzoeken we of zij in aanmerking komen voor extra zorg, die de school individueel kan bieden. Het zorgteam onderzoekt of en welke zorg geboden kan worden. Vanzelfsprekend kan deze zorg in het algemeen alleen geboden worden voor zover de ter beschikking staande gelden (uit lwoo-financiering en zgn. 'rugzakgeld') toereikend zijn. Daarnaast zal de school zich steeds tot het uiterste inspannen om de zorg te verlenen die nodig is; in deze inspanning speelt het zorgteam een zeer belangrijke rol.

Rugzak-gelden

Ouders van een kind met een handicap, ziekte of stoornis willen graag kunnen kiezen tussen (voortgezet) speciaal onderwijs of een 'gewone' school, als het Novalis College. Als zij de voorkeur geven aan een gewone school kan hun kind, als het in aanmerking komt voor (voortgezet) speciaal onderwijs, een 'rugzakje' krijgen (LGF, leerling gebonden financiering). Met het rugzakje kan de reguliere school extra middelen krijgen om het onderwijs voor de leerling vorm te geven. De extra zorg voor een leerling die met een 'rugzak' het Novalis College binnenkomt,

wordt gefinancierd uit deze extra middelen die de school voor de betreffende leerling toegewezen krijgt. De zorgcoördinator regelt de besteding van deze gelden in overleg met de ouders.

Oriëntatie studie en beroep

Iedere leerling kan te rade gaan bij de decaan voor specifieke vragen in de sfeer van de studie- en beroepvoorbereiding. De decaan is ook de aangewezen persoon om leerlingen, die moeite hebben om tot een keuze te komen, individueel te helpen of door te verwijzen. Natuurlijk komen de uitkomsten van deze keuzes ter sprake bij de (definitieve) keuze voor een leertraject. Daarom is de decaan ook op dit punt actief; de leerlingen worden ingelicht over de leertrajecten en de inhoud daarvan. Daarnaast verstrekt de decaan informatie op ouderavonden, hoe de school in trajecten is ingericht en wat de verschillende mogelijkheden van alle trajecten zijn. Het is van belang om te vermelden, dat beroepsoriëntatie ook plaatsvindt in stages: de winkelstage in klas 9, de maatschappelijke/sociale stage in klas 10 en de industriestage in klas 11. Ook het vak maatschappijleer en bepaalde inhoud van het hoofdonderwijs wekken bewustzijn voor toekomstvragen en idealen.

Gezondheidszorg

In de 7e klas nodigt de sociaal verpleegkundige van de GGD alle leerlingen uit voor een preventief gezondheidsonderzoek door de schoolarts jeugdgezondheidszorg van de GGD. Met een vragenlijst wordt ook naar de leefwijze van de leerling gevraagd. De leerlingen van klas 8 worden schriftelijk geëvalueerd, zodat zorgpunten getraceerd kunnen worden. Naast deze onderzoeken is het mogelijk dat de leerlingen, ook uit hogere klassen, in de loop van het schooljaar voor onderzoek of advies bij de jeugdarts of verpleegkundige op een spreekuur komen.

Alcohol en drugs

Gebruik van alcohol en drugs is in de school niet toegestaan. Bij (vermeend) gebruik wordt na een gesprek met de leerling contact opgenomen met ouders om tot een oplossing te komen. Vanzelfsprekend zal vanuit de school al het mogelijke en wenselijke worden gedaan om hieraan bij te dragen. De school heeft een beleid ten aanzien van het gebruik door leerlingen van alcohol en drugs. Dit beleid staat omschreven in het school veiligheidsplan.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon fungeert als aanspreekpunt bij klachten en gaat na of een oplossing door bemiddeling kan worden bereikt, dan wel of er aanleiding is tot het indienen van een formele klacht. Taken en verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersoon zijn nader beschreven in de klachtenregeling.

Klachtenregeling en ongewenst gedrag

In de samenwerking tussen mensen kunnen wel eens beslissingen worden genomen en handelingen worden verricht of juist nagelaten, die aanleiding zijn voor het stellen van vragen om verduidelijking of toelichting. Uiteindelijk zal misschien zelfs een klacht ingediend worden. Voor het stellen van vragen kunt u op het Novalis College terecht bij medewerkers, die voor de betreffende vragen het meest in aanmerking komen. De ene keer zal dat de mentor zijn, de andere keer de schoolleiding. Om het indienen van een klacht mogelijk te maken, heeft de school een klachtenregeling, zodat leerlingen en ouders maar ook alle leden van het personeel en het bestuur weten welke stappen worden gezet bij het indienen van een klacht. Deze klachtenregeling biedt de mogelijkheid voor ouders, leerlingen en personeel om klachten van allerlei aard aan de orde te stellen. Daarnaast heeft de regeling de functie om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen en de communicatie tussen school, leerlingen en ouders te verbeteren. Meestal kunnen klachten binnen de school door onderling overleg van de direct betrokkenen of door tussenkomst van een vertrouwenspersoon, de schoolleiding of het bestuur worden opgelost.

Wanneer het echter in onderling overleg niet lukt om tot een oplossing van de klachten te komen, dan komt de bovenschoolse klachtencommissie in beeld. Omdat een dergelijke commissie tot een onafhankelijk en objectief oordeel moet kunnen komen, heeft de school zich aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van de VBS (Vereniging Bijzondere Scholen op Algemene grondslag). Deze commissie onderzoekt of een klacht gegrond is, rapporteert hierover aan het schoolbestuur en geeft zo nodig advies over te treffen maatregelen. Voor de goede orde zij vermeld, dat de klachtencommissie geen beroepsinstantie is en dat zij geen bevoegdheid heeft om bijvoorbeeld beoordelingscijfers, leertraject vaststellingen of adviezen m.b.t. het niveau van de vervolgopleiding terug te draaien.

In het geval van een mogelijk zedenmisdrif, gepleegd door een leerling of medewerker van de school jegens een minderjarige leerling, zijn medewerkers bij wet verplicht dit onverwijld aan het schoolbestuur te melden. In overleg met de vertrouwensinspecteur beoordeelt het bestuur of aangifte bij politie of justitie noodzakelijk is.

Is uw kind op school op een onaangename manier lastiggevallen? Misschien kunt u dan de hulp gebruiken van een vertrouwensinspecteur. Bij de onderwijsinspectie werken vertrouwensinspecteurs bij wie u terecht kunt voor het melden van klachten over gebeurtenissen in het onderwijs op het gebied van:

- seksuele intimidatie en seksueel misbruik,
- lichamelijk geweld,
- grove pesterijen,
- geweld, extremisme, discriminatie, onverdraagzaamheid, fundamentalisme en radicalisering.

De vertrouwensinspecteurs zijn tijdens kantooruren bereikbaar op telefoonnummer 0900 - 111 3 111 (lokaal tarief). Een vertrouwensinspecteur is aanspreekpunt voor betrokkenen bij scholen. De inspecteur helpt bij het zoeken naar oplossingen, bij het vinden van de juiste weg of bij het doen van aangifte.

Non-discriminatiecode

De non-discriminatiecode van vrijescholen is vastgesteld door de Vereniging van Vrijescholen. www.vrijescholen.nl

In- door- en uitstroomgegevens 2010-2011

Klas	Totaal		tussentijdse uitstroom		tussentijdse instroom		uitstroom einde schooljaar				
	M	V	1 okt.	M	V	M	V	M		V	
7	24	46			-1		1		-2	68	
7 integr	1		71							1	
8	29	44			-1		1		-1	72	
8 integr	2	1	76							3	
9 vmbo	25	12					1		-4		
9 h/v	23	25					3	2	-1	-1	85
9 integr	1		86							1	
10 vmbo	16	11							-12	-8	*
10 integr	5	2							-3	-1	3
10 havo	14	13			-1		3		-2		27
10 vwo	5	18	84						-1		22
11 havo	9	21							-1		29
11 vwo	6	14	50								20
12 havo	11	8							-11	-8	
12 vwo	3	6	33						-3	-6	
Totaal			400	-1	-2	5	7	-34	-31		

Examenresultaten 2008-2011

Jaar		vmbo	havo	vwo	totaal
2008-2009	opgegaan	28	22	14	64
	geslaagd	27	20	13	60
	percentage	96	90	92	94
2009-2010	opgegaan	31	20	10	61
	geslaagd	31	18	9	58
	percentage	100	90	90	95
2010-2011	opgegaan	46	18	10	74
	geslaagd	44	18	10	72
	percentage	96	100	100	97

8 Structuur en organisatie

School

Het Novalis College vormt met het Karel de Grote College in Nijmegen en de Stichtse Vrije School in Zeist één scholengemeenschap voor Voortgezet Vrijeschool Onderwijs.

Bestuur en raad van toezicht

Het bestuur van de Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije School vormt het bevoegd gezag van het Novalis College, de Stichtse Vrije School en het Karel de Grote College en omvat één bestuurder. Er is een raad van toezicht van zes personen.

Organisatie school

Het lerarenteam draagt de pedagogische verantwoordelijkheid. De beleidsgroep, bestaande uit rector en vertegenwoordigers van aandachtsgebieden in de school, coördineert en ondersteunt het schoolbeleid. In de pedagogische vergadering komen leraren op donderdagmiddag samen voor gezamenlijke studie van een onderwerp op het gebied van de pedagogie of de menskunde en bespreking van leerlingen en klassen.

Ouderraad

In de ouderraad heeft van elke klas één vertegenwoordigende ouder zitting. Het platform bespreekt allerlei onderwerpen die een ouderbelang in zich dragen. De ouderraad vormt een schakelfunctie tussen ouders en school en beoogt daarmee de betrokkenheid en communicatie tussen ouders en school te verzorgen.

Leerlingenraad

De leerlingenraad vertegenwoordigt de leerlingen in het contact met de leraren over organisatorische en inhoudelijke zaken. Het streven is dat elke klas door een leerling is vertegenwoordigd. De leerlingenraad vergadert elke maand met de dagelijkse coördinatie.

Medezeggenschapsraad

Het Novalis College heeft, net als de andere twee vestigingen van de scholengemeenschap, een eigen deelraad medezeggenschap. In het medezeggenschapsreglement zijn een aantal advies- en instemmingsrechten toegedeeld aan de deelraad. Voor zaken die het vestigingsbelang te boven gaan heeft de medezeggenschapsraad van de scholengemeenschap advies- of instemmingsrecht. De medezeggenschapsraad heeft met het bestuur afgesproken dat voor die zaken alle advies- of instemmingsvragen worden gesteld aan de deelraden en dat alleen wanneer de adviezen of instemmingen niet gelijklopend zijn de medezeggenschapsraad bijeen wordt geroepen.

9 Financiën

Ouderbijdrage

De ouderbijdrageregeling ziet er als volgt uit.

Jaarlijks vraagt de school na overleg met de dMR en het ouderplatform een ouderbijdrage voor een aantal omschreven activiteiten. De bekostiging door het ministerie laat immers niet toe om alle vrijeschoolactiviteiten te verrichten. De ouderbijdrage wordt o.a. besteed aan: euritmielessen, pianobegeleiding bij de euritmielessen, koorzang, toneel, lessen levensbeschouwing, bouwkundeperiode, landmeetperiode, Parcivalperiode, biografieperiode, extra leraarlessen zodat de praktische en kunstzinnige vakken in kleine groepen gegeven kunnen worden, kosten voor de uitvoering van toneelstukken, kosten voor de kooruitvoeringen, kosten voor de viering van jaarfeesten. Voor informatie over ouderbijdrage dit schooljaar zie www.novalis.nl

Niet alle ouders hebben de mogelijkheid om de gemiddelde ouderbijdrage te betalen. Dat is niet erg: een leerling is altijd welkom ongeacht de hoogte van de bijdrage. Omdat een aantal van de ouders bereid is om een meer dan gemiddelde ouderbijdrage te schenken, kunnen we alle leerlingen goed vrijeschoolonderwijs bieden.

We onderscheiden twee ouderbijdragen: de gemiddelde bijdrage van €427 en een streefbijdrage van €854 (schooljaar 2011-2012). We vragen de ouders om, indien mogelijk, de gemiddelde ouderbijdrage te betalen. Daarboven verzoeken we om een extra bedrag te schenken ten behoeve van leerlingen waarvan de ouders niet in staat zijn om het gemiddelde te betalen.

Bijdrage voor de verstrekte leermiddelen

De school verstrekt aan de leerlingen verbruiksmaterialen (onder meer schriften en handvaardigheids materiaal) en brengt hiervoor een bedrag van €40 per jaar voor elke leerling in rekening.

Kosten werkweken

In de verschillende klassen gaan de kinderen op kamp. Hieronder volgen de maximale bedragen die aan de ouders mogen worden gevraagd.

Klas 7 werkweek	±	€ 85
Klas 8d werkweek	±	€ 85
Klas 9 werkweek geologie/biologie	±	€120
Klas 10 landmeetweek	±	.....
Klas 10 vmbo + D-klas cultuurreis	±	€ 350
Klas 12 cultuurreis	±	€ 550
De Blauwe Bloem	±	€ 130

Daarnaast staan in diverse klassen excursies op het programma, waarvoor vaak ook een bijdrage aan de ouders wordt gevraagd. Het is gebruikelijk dat leerlingen voor bepaalde activiteiten zelf geld opbrengen voor een bepaald klassendoel. Daarbij kan met name gedacht worden aan de cultuurreis in klas 10 of 12. In de regel wordt vanaf klas 7 gespaard voor deze reis.

Regulier voortgezet onderwijs

De tegemoetkoming ouders is per 1 januari 2010 voor leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs verdwenen. Per die datum is het kindgebonden budget van de Belastingdienst verhoogd. Daarnaast krijgen leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs op school gratis schoolboeken.

Voor info: www.ib-groep.nl

Tegemoetkoming scholieren

Alle leerlingen die volledig dagonderwijs volgen in het Voortgezet Onderwijs hebben, wanneer zij 18 jaar geworden zijn, recht op tegemoetkoming scholieren.

Voor informatie zie www.ib-groep.nl.

Bijzondere bijstand schoolkosten Eindhoven

Schoolgaande kinderen brengen elk jaar weer extra uitgaven met zich mee zoals kosten voor excursies, schoolspullen, gymkleding of ouderbijdrage. De gemeente Eindhoven kent een regeling voor tegemoetkoming in deze kosten. Wie een inkomen heeft dat in hoogte vergelijkbaar is met een WWB-uitkering kan in aanmerking komen voor deze regeling). Zie verder www.eindhoven.nl.

Verzekering

De leraren en alle leerlingen zijn collectief verzekerd tegen de kosten, voortvloeiend uit ongevallen die plaatsvinden tijdens schooltijd. Bovendien dekt de verzekering kosten van ongevallen gedurende de reis naar en van school. Geneeskundige kosten worden door deze verzekering alleen gedekt voor zover dat niet al gebeurt door enige andere voorziening. Ook bij excursies, werkweken, e.d. zijn de leerlingen verzekerd via deze collectieve verzekering.

10 Landelijke instellingen

Vereniging van vrijescholen

Hoofdstraat 14-b, 3972 LA, Driebergen.

Tel. 0343-536060, Fax 0343-531772,

e-mail vereniging@vrijescholen.nl, website www.vrijescholen.nl

De Vereniging van vrijescholen is een vereniging van besturen van vrijescholen die aandacht geeft aan de pedagogie van het kind van 0 tot 18 jaar. Zij geeft ondersteuning aan bestuurlijke en managementvraagstukken van vrijescholen en aan ontwikkeling en onderzoek van het vrijeschoolonderwijs. Zij initieert projecten voor het doen ontwikkelen van specifieke inhoudelijke en algemene onderwerpen. Tevens wordt er aandacht gegeven aan relaties met nationale en internationale 'partners in pedagogie' en met partners in het onderwijs en het onderwijsbestel.

De activiteiten die de vereniging ontplooit zijn gericht op samenwerking en kwaliteit, voorlichting en communicatie, bestuurlijke en pedagogische aangelegenheden en maatschappelijke ontwikkelingen.

De doelstellingen

1. De Vereniging stelt informatie over de vrijeschoolpedagogie en de vrijescholen op een toegankelijke wijze ter beschikking van haar leden en derden, onder andere via de website en extranet.
2. De Vereniging is algemeen aanspreekpunt voor pers en media.
3. De Vereniging leidt, bij vragen die zij niet kan beantwoorden, door naar leden of instanties die de antwoorden wel kunnen geven.
4. De Vereniging is actief in het verwerven van informatie ten behoeve van haar leden en stelt die informatie op een toegankelijke manier (extranet) beschikbaar.
5. De Vereniging heeft een goed beeld van haar leden en de specifieke expertise die bij de verschillende leden aanwezig is. De Vereniging bundelt de expertise van haar individuele leden.
6. De Vereniging organiseert en faciliteert de uitvoering van projecten waarvan de leden hebben uitgesproken dat ze moeten worden uitgevoerd.
7. De Vereniging bindt haar leden en onderhoudt daartoe een infrastructuur waar de leden elkaar kunnen ontmoeten (Algemene ledenvergaderingen, platform primair en voortgezet vrijeschoolonderwijs, Pegasus, MichaëlConferentie, Nieuwjaarsconferentie etc.).
8. De Vereniging geeft de kinderopvang een plaats in de belangen en structuur van haar organisatie (platform Kinderopvang)

9. De Vereniging behartigt de belangen van haar leden naar organisaties in Nederland die vanuit de antroposofie werken (Antroposofische Vereniging in Nederland, Hogeschool Helicon, Begeleidingsdienst voor vrijescholen en de pedagogische sectie in Dornach). De Vereniging behartigt de belangen van haar leden in het overleg met PO-Raad en organisaties van vernieuwingsonderwijs (o.a. Netwerk SOVO).
10. De Vereniging is voor het ministerie van OCW aanspreekpunt en eerste algemeen verantwoordelijke namens haar PO- en VO-scholen en behartigt de belangen van haar leden in overleggen met het ministerie.
11. De Vereniging coördineert en behartigt de belangen van haar leden naar het internationale veld (o.a. ECSWE - European Council for Steiner Waldorf Education en IASWECE – International Association for Steiner/Waldorf Early Childhood Education).

Driebergen, juni 2011

Begeleidingsdienst voor vrijescholen

Hoofdstraat 14-b, 3972 LA Driebergen

Tel. 0343-524090, Fax 0343-531772,

email: begeleidingsdienst@vrijescholen.com, website: www.vrijescholen.com

Dienstverlening aan vrijescholen is de taak van de Begeleidingsdienst. Centraal staat de schoolontwikkeling. Daarin zijn een aantal onderwerpen van belang. Naast de begeleiding van leraren en colleges op pedagogisch- en didactisch gebied zijn er toenemende vragen rondom taal- en rekenontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, het gebruik van een leerlingvolgsysteem, het in de gaten houden van de kwaliteit van het onderwijs, de ondersteuning van het schoolmanagement & bestuur en natuurlijk de leerlingenzorg. Nieuwe ontwikkelingen zoals "passend onderwijs", "handelingsgericht werken" en "opbrengst gericht onderwijs" worden door de begeleidingsdienst bestudeerd en vertaald naar de praktijk in vrijescholen. De talrijke vragen rond de schoolontwikkeling kunnen met de begeleidingsdienst besproken worden en in een plan van aanpak door hen worden uitgewerkt.

De diensten kunnen worden aangevraagd door vertegenwoordigers van de school. Ouders kunnen tegenwoordig (in samenspraak met de school) een aanvraag doen voor ernstige dyslexiezorg (vergoed door de verzekering) en moeilijk verstaanbaar gedrag. De begeleidingsdienst werkt daarin samen met Onderwijszorg Nederland (ONL).

Voor uitgebreidere informatie: zie de website www.vrijescholen.com

novalis college

Postbus 1073
5602 BB Eindhoven

Bezoekadres:
Sterrenlaan 16
5631 KA Eindhoven

T +31 (0)40 296 93 10
F +31 (0)40 296 93 11

post@novalis.nl
www.novalis.nl